

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2018/1134 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2018. július 5.)

az Európai Parlament és a Tanács 2014/25/EU irányelve 34. cikkének a csehországi kiskereskedelmi villamosenergia- és földgázellátással kapcsolatos bizonyos tevékenységekre vonatkozóan odaitélt szerződésekre való alkalmazhatóságáról

(az értesítés a C(2018) 4194. számú dokumentummal történt)

(Csak a cseh nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályaon kívül helyezésétől szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 35. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Csehország által benyújtott kérelemre,

a Közbeszerzési Tanácsadó Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

1. TÉNYÁLLÁS

A KÉRELEM

- (1) 2016. november 2-án a Bizottsághoz kérelem érkezett Csehországtól (a továbbiakban: kérelmező) a 2014/25/EU irányelv 35. cikke (1) bekezdése alapján (a továbbiakban: Kérelem).
- (2) A Kérelem az alábbi tevékenységekre vonatkozik:
 - a) a nagyfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása „automatikus folyamatos mérés” (A) vagy „manuális folyamatos mérés” (B) segítségével, általában egyedi szolgáltatói ajánlattal (a továbbiakban: „nagyfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása”);
 - b) a kisebb kereskedelmi és háztartási fogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása „nem folyamatos mérés” (C) segítségével, általában a szolgáltatók szabvány ajánlatával (a továbbiakban: „kisfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása”);
 - c) nagyfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása (i) automatikus folyamatos méréssel távoli (A) vagy havi (B) leolvasással, legalább 4,2 GWh éves fogyasztás mellett vagy (ii) nem időintervallumokra lebontott méréssel, havi leolvasással, 0,63 és 4,2 GWh éves fogyasztás mellett; általában a szolgáltatók személyre szabott ajánlata alapján (a továbbiakban: „nagyfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása”);
 - d) kisebb kereskedelmi és háztartási fogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása nem időintervallumokra lebontott méréssel, nem havi leolvasással, 0,63 GWh alatti éves fogyasztás mellett; általában a szolgáltatók szabvány ajánlata alapján (a továbbiakban: „kisfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása”).
- (3) A Kérelemhez csatolták Csehország nemzeti versenyhivatalának 2016. szeptember 30-án kelt levelét, valamint a hivatal 2017. június 14-én kelt kiegészítő levelét is (a továbbiakban: „versenyhivatali állásfoglalás”).

⁽¹⁾ HL L 94., 2014.3.28., 243. o.

- (4) A cseh Ipari és Kereskedelmi Minisztérium állásfoglalást kért a nemzeti versenyhivaltól a csehországi kiskereskedelmi villamosenergia- és földgázellátásnak a 2014/25/EU irányelv hatálya alóli mentessége iránti kérelemmel kapcsolatban, a versenyhivatal erre válaszul fogalmazta meg 2016. szeptember 30-án kelt levelét, amelyben megjegyezte, hogy „nincs elég idő arra, hogy ágazati vizsgálatot végezzünk ezeken a területeken, ami lehetővé tenné, hogy feltérképezzük a kérdéses piacok helyzetét, és így választ adjunk” a minisztérium kérdésére. A versenyhivatal végül a következő véleményt fogalmazta meg a levélben: „úgy véljük, hogy a csehországi végső fogyasztókat célzó földgáz- és villamosenergia-piac mentesítése a 34. cikk betartása alól nem gyakorolna negatív hatást a gazdasági versenyre ezeken a piacokon. A hivatal⁽¹⁾ ezt a következtetést az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium által rendelkezésére bocsátott dokumentumok alapján hozta meg. Ezért a hivatal fenntartja a jogot, hogy felülvizsgálja állásfoglalását, amennyiben a kérdéses piacokon strukturális vagy más fontos változás következik be, vagy ha a hivatalnak átadott adatok alapjául szolgáló információkat helyesbítik.”
- (5) A nemzeti versenyhivatal 2017. június 14-én kelt kiegészítő levele „Csehország által benyújtott további dokumentumokon [...], valamint egy független piacműködtetői engedéllyel rendelkező szereplő (OTE) és a releváns piacokon tevékenykedő egyes vállalkozások (köztük a ČEZ csoport (ČEZ) és a Pražská plynárenská) által benyújtott adatokon” alapult. A kiegészítő levél különösen az Európai Bizottság által a kiskereskedelmi villamosenergia-piacra vonatkozó megfogalmazott aggályokra reagált, többek között a magas piaci koncentrációra, az alacsony szolgáltatóváltási arányra, valamint a ČEZ csoport vertikális integrációjára. A kiegészítő levél arra a megállapításra jutott, hogy semmi nem akadályozza meg, hogy a kérelem hatálya alá tartozó piacok mentesüljenek az irányelv alkalmazása alól.
- (6) A kérelemhez egy tanácsadói jelentést⁽²⁾ is mellékeltek (a továbbiakban: „CRA-jelentés”).
- (7) Az Európai Bizottság 2017. január 31-én, 2017. március 24-én, 2017. március 27-én, 2017. április 21-én, 2017. június 1-jén, 2017. június 28-án és 2017. december 21-én további információkat kért a kérelmezőtől, a kérelmező 2017. február 16-án, 2017. március 28-án, 2017. március 31-én, 2017. május 3-án, 2017. május 10-én, 2017. június 9-én, 2017. augusztus 1-jén és 2018. április 12-én reagált ezekre a kérésekre. A kérelmező kérésére az Európai Bizottság 2017. január 31-én, 2017. február 28-án, 2017. március 29-én, 2017. május 30-án és 2017. június 9-én találkozott a kérelmező képviselőivel. A kérelmező 2017. január 27-én kiegészítő információkat is benyújtott.

2. JOGI KERET

- (8) A 2014/25/EU irányelv a kiskereskedelmi földgáz- és villamosenergia-ellátással kapcsolatos tevékenységek folytatásához szükséges szerződések odaítélésére alkalmazandó, kivéve, ha a tevékenységet az irányelv 34. cikke alapján mentesítették.
- (9) A 2014/25/EU irányelv előírja, hogy az irányelv hatálya alá tartozó tevékenység folytatására irányuló szerződés nem tartozik ezen irányelv hatálya alá, ha a tagállamban, ahol a szerződést teljesítik, a tevékenység közvetlen módon ki van téve a versenynek olyan piacokon, amelyekre a belépés nem korlátozott. A versenynek való közvetlen kitettséget objektív szempontok alapján, az érintett ágazat egyedi jellemzőinek figyelembevételével kell értékelni.

3. ÉRTÉKELÉS

3.1. KORLÁTLAN BELÉPÉS A PIACRA

- (10) A piacra való belépés akkor minősül szabadnak, ha az érintett tagállam végrehajtotta és alkalmazza az adott ágazatot vagy annak egy részét megnyitó, megfelelő uniós jogszabályokat. E jogszabályokat a 2014/25/EU irányelv III. melléklete tartalmazza. A villamosenergia-ágazatra vonatkozóan ez a 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽³⁾. A földgázágazatra vonatkozóan ez a 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁾.
- (11) Csehország az energiapiacokon zajló üzleti tevékenység folytatásának feltételeiről és állami adminisztrációjáról szóló 458/2000 Coll sz. törvénnyel (a továbbiakban: „az energiáról szóló törvény”)⁽⁵⁾ átültette a 2009/72/EK és a 2009/73/EK irányelvet nemzeti jogrendjébe.

⁽¹⁾ A „hivatal” megnevezés itt a cseh nemzeti versenyhivatalra utal.

⁽²⁾ A Charles River and Associates 2016. október 9-én kelt jelentése, amelynek címe: „An Economic Assessment of the Extent of Competition on the Czech Markets for Retail supply of Electricity and Gas” (A verseny mértékének gazdasági alapokon nyugvó felmérése a csehországi kiskereskedelmi villamosenergia- és földgázellátás piacain).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i 2009/72/EK irányelve a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i 2009/73/EK irányelve a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

⁽⁵⁾ A törvény szövegét lásd: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-458> és http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=458/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

- (12) 2017. december 7-én az Európai Bizottság hivatalos értesítést küldött Csehország Külügyminisztériumának (a 2017/2152. számú kötelezettségzegési eljárásra való hivatkozással) a 2009/72/EK és a 2009/73/EK irányelv cseh jogrendbe való nem megfelelő átültetéséről. Mivel a 2014/25/EU irányelv 34. cikke (3) bekezdésének első albekezdésében foglalt, a piacra való korlátlan belépésre vonatkozó vélelem a kötelezettségzegési eljárás alá vont tényezőkre nem terjed ki, az Európai Bizottság 2017. december 21-én kelt e-mailjében arra kérte a kérelmezőt, hogy ossza meg meglátásait a kérdésben, és a 2014/25/EU irányelv 34. cikke (3) bekezdésének második albekezdésében foglaltaknak megfelelően magyarázza el, hogy miért nem korlátozott *de facto* és *de jure* a piachoz való hozzáférés.
- (13) A kérelmező 2018. április 12-én kelt válaszában elmagyarázta, hogy a piachoz való hozzáférés *de facto* nem korlátozott. A kérelmező az alábbi főbb érveket hozta fel: a piacra lépés alacsony költsége, a piacra lépést korlátozó tényezők hiánya, a villamos energia és a földgáz kereskedelmi értékesítésére vonatkozóan kiadott engedélyek nagy száma ⁽¹⁾, valamint a kiskereskedelmi földgáz- és villamosenergia-ellátással jelenleg is foglalkozó kiskereskedelmi szolgáltatók nagy száma ⁽²⁾. A kérelmező emellett azt is elmagyarázta, hogy az uniós jogszabály hivatalos értesítésben említett rendelkezéseinek nemzeti jogrendbe való átültetési módja *de jure* sem korlátozza a kiskereskedelmi villamosenergia- és földgázpiacra való belépést. A kérelmező arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kötelezettségzegési eljárásban megfogalmazott konkrét problémák nem a piachoz való hozzáférésre vonatkoztak vagy csak potenciálisan kapcsolódnak ehhez a területhez.
- (14) A szabad piaci hozzáférés *de facto* meglétének kérdésében az Európai Bizottság egyetért a kérelmező által megfogalmazott érvekkel, különös tekintettel a kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás piacain és földgázellátás piacán országos szinten aktív szereplők nagy számára, ami azt jelzi, hogy a piaci hozzáférés *de facto* nincs korlátozva.
- (15) A piaci hozzáférés *de jure* korlátozottságának kérdésében az Európai Bizottság alaposan megfontolta a kérelmező magyarázatát a hivatalos értesítésben megfogalmazott aggályok nemzeti jogrendben való megoldásáról. Az Európai Bizottság megvizsgálta a magyarázatot a 2014/25/EU irányelvben lefektetett követelmények tükrében, azaz felmérte, hogy a nemzeti jogrendbe beépített rendelkezések és az ezekkel kapcsolatban a kötelezettségzegési eljárásban megfogalmazott aggályok alapján a 2014/25/EU irányelv 34. cikkében megfogalmazott értelemben fennállhat-e a piachoz való hozzáférés *de jure* korlátozottsága. A kérelmező érveinek megfontolását követően az Európai Bizottság egyetért a kérelmező magyarázatának alapjául szolgáló érveléssel, miszerint a kötelezettségzegési eljárásban megfogalmazott konkrét problémák nem kapcsolódnak közvetlenül a piachoz való hozzáféréshez. Az Európai Bizottság ezenfelül figyelembe vette a kérelmező azon érvét is, amely szerint a cseh jogrendszer egészét is figyelembe kell venni, különös tekintettel arra a kötelezettségre, hogy a nemzeti jogban szereplő rendelkezéseket olyan módon kell értelmezni, amely megfelel az uniós jogszabályok előírásainak. Ezért nem meglehetően a kötelezettségzegési eljárásban azonosított, továbbra is fennálló aggályokról, és a kötelezettségzegési eljárás sérelme nélkül, a jelen határozat és a 2014/25/EU irányelvvel kapcsolatos eljárás tekintetében az Európai Bizottság megállapítja, hogy a piachoz való hozzáférésre vonatkozóan nincsenek *de jure* korlátozások Csehországban.
- (16) Az előzőekben foglalt megállapítások alapján az Európai Bizottság úgy határoz, hogy a jelen esetben teljesül a piachoz való korlátlan hozzáférésnek a 2014/25/EU irányelv 34. cikke (1) bekezdésében hivatkozott feltétele.

3.2. A VERSENYNEK VALÓ KÖZVETLEN KITETTSÉG

- (17) A versenynek való közvetlen kitétséget több mutató alapján kell értékelni, amelyek közül *önmagában* egyik sem döntő. A határozat által érintett piacokra vonatkozó egyik fontos paraméter az adott piac főbb szereplőinek piaci részesedése. Az érintett piacok sajátosságaira tekintettel egyéb kritériumokat is figyelembe kell venni.
- (18) Ez a határozat nem érinti a versenyszabályok és az uniós jog más területeinek alkalmazását. Így különösen a versenynek való közvetlen kitétségnak a 2014/25/EU irányelv 34. cikke szerinti értékeléséhez használt kritériumok és módszertan nem szükségképpen azonosak azokkal, amelyeket az EUMSZ 101. vagy 102. cikke, vagy a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽³⁾ alapján végzett értékeléskor alkalmaznak. Ezt a Törvényszék egy közelmúltbeli ítéletében megerősítette ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ 388 engedélyt adtak ki a villamos energia kereskedelmére, és 229 engedélyt adtak ki a földgáz kereskedelmére vonatkozóan (lásd a kérelmező 2018. április 12-én kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. december 21-én kelt tájékoztatási kérelmére, 1. o.).

⁽²⁾ 71 szolgáltató aktív a kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás terén, és 68 szolgáltató aktív a kiskereskedelmi földgázellátás terén (lásd a kérelmező 2018. április 12-én kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. december 21-én kelt tájékoztatási kérelmére, 1. o.).

⁽³⁾ A Tanács 2004. január 20-i 139/2004/EK rendelete a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete, HL L 24., 2004.1.29., 1. o.).

⁽⁴⁾ A T-463/14 sz., Österreichische Post AG kontra Bizottság ügyben hozott 2016. április 27-i ítélet, EU:T:2016:243, 28. pont.

- (19) Szem előtt kell tartani, hogy e határozat célja annak megállapítása, hogy a kérelemmel érintett tevékenységek ki vannak-e téve olyan mértékű versenynek (olyan piacokon, amelyekre a belépés a 2014/25/EU irányelv 34. cikke értelmében nem korlátozott), amely biztosítja, hogy a 2014/25/EU irányelvben meghatározott részletes beszerzési szabályok jelentette fegyelem hiányában is átlátható, megkülönböztetéstől mentes módon történik az érintett tevékenységek folytatására irányuló beszerzés, olyan kritériumok alapján, amelyek lehetővé teszik a beszerzők számára az általánosságban gazdaságilag legelőnyösebb megoldás azonosítását.
- (20) Ezzel összefüggésben fontos megemlíteni, hogy az érintett piacokon nem minden piaci szereplő tartozik a közbeszerzési szabályok hatálya alá. Ezért amikor a közbeszerzési szabályok hatálya alá nem tartozó cégek tevékenykednek ezeken a piacokon, normál esetben versenynyomást gyakorolhatnak az e szabályok hatálya alá tartozó piaci szereplőkre ⁽¹⁾.

ÉRINTETT TERMÉKPIACOK

Kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás

- (21) Ahogy azt az Európai Bizottság a múltban már megállapította ⁽²⁾, a kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás magában foglalja egyrészt a villamos energia végső fogyasztóknak, azaz háztartási és kis méretű ipari és kereskedelmi fogyasztóknak (vagyis olyan fogyasztóknak, akikre nem alkalmaznak folyamatos mérést, és akik a kisméretű hálózatra csatlakoznak ⁽³⁾) történő értékesítését, másrészt a nagy méretű ipari és kereskedelmi fogyasztóknak (vagyis olyan fogyasztóknak, akikre „félórás mérést” alkalmaznak, és általában nagy- és közepes feszültségű hálózatokhoz csatlakoznak ⁽⁴⁾) való értékesítését.
- (22) Döntéshozatali gyakorlatában a cseh nemzeti versenyhivatal ⁽⁵⁾ is fontolóra vette a kiskereskedelmi piac különböző végső fogyasztói kategóriák szerinti szegmentálását, de végül nyitva hagyta a definíciót.
- (23) A kérelmező három kategóriába sorolja a fogyasztókat.
- a) Nagy méretű kereskedelmi fogyasztók, akiket a következő jellemzők azonosítanak: (i) „automatikus folyamatos mérés” alá eső, azaz a mért fogyasztás után fizető fogyasztók, akik általában a nagy- és közepes feszültségű hálózathoz csatlakoznak; és (ii) „manuális folyamatos mérés” alá eső fogyasztók, akik a kisméretű hálózathoz csatlakoznak ⁽⁶⁾. A nagyfogyasztók általában egyéni ajánlatot kapnak a szolgáltatóktól, vagy közvetlenül az árutózsden vásárolnak villamos energiát. 2015-ben az ilyen fogyasztók részesedése [...] ⁽⁷⁾ volt a teljes villamosenergia-fogyasztásból, számszerűen [...] TWh az összes [...] TWh-ból ⁽⁸⁾.
- b) Kis méretű kereskedelmi fogyasztók és háztartások, akikre a „nem folyamatos mérés” jellemző. Ezek a fogyasztók szabvány ajánlatot kapnak a szolgáltatóktól, és 2006 óta szabadon választhatják meg villamosenergia-szolgáltatójukat. 2015-ben az ebbe a kategóriába eső fogyasztók részesedése [...] volt a teljes villamosenergia-fogyasztásból, számszerűen [...] TWh az összes [...] TWh-ból ⁽⁸⁾.
- c) Egyéb fogyasztók. A harmadik kategóriába a nagy méretű kereskedelmi fogyasztók, például a helyi elosztózárnák üzemeltetői ⁽⁹⁾ (akik egyben villamosenergia-termelők és -kiskereskedők is), valamint a helyi elosztózárnákhoz kapcsolódó ipari parkok tartoznak. Ezek a nagyfogyasztók a helyi elosztózárnák üzemeltetőitől eltérő szolgáltatóktól is vásárolhatnak villamos energiát, ezért a fenti definíció szerint a nagyfogyasztók kategóriájába soroljuk őket. 2015-ben a harmadik kategóriába eső fogyasztók részesedése [...] % volt a teljes villamosenergia-fogyasztásból, számszerűen [...] TWh az összes [...] TWh-ból.
- (24) Tekintettel a (21)–(23) preambulumbekkezdésben felsorolt tényezőkre, a 2014/25/EU irányelv 34. cikkében foglalt feltételek teljesülésének értékelése céljából – a többi uniós jogszabály sérelme nélkül – a jelen határozat keretei között, a csehországi kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás szempontjából az érintett termékpiacok

⁽¹⁾ A kérelmező szerint a Kérelem által érintett piacokon csak a ČEZ Prodej és a Pražská plynárenská („PP”) számít a 2014/25/EU irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerinti közszolgáltató ajánlatkérőnek, és ezért csak ezekre vonatkoznak a közbeszerzés szabályai.

⁽²⁾ COMP M.3440 ügy – EDP/ENI/GDP, (56) preambulumbekkezdés.

⁽³⁾ Lásd: COMP/M.6225 ügy, Molaris/Commerz Real/RWE/Amprion, 2011. augusztus 23.; COMP/M.5467, RWE/Essent, 2009. június 23.

⁽⁴⁾ Lásd a következő ügyeket: COMP/M.5512, Electrabel/E.ON, 2009. október 16.; COMP/M.5496, Vattenfall/Nuon Energy, 2009. június 22.

⁽⁵⁾ A cseh nemzeti versenyhivatal állásfoglalása: ÚOHS-S0830/2015/KS-45620/2015/840/JMě, 2015. december 21., BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./Europe Easy Energy a.s.; a cseh nemzeti versenyhivatal állásfoglalása: ÚOHS-S0438/2016/KS-28103/2016/840/LBř, 2016. július 7., BOHEMIA ENERGY entity s. r. o./RIGHT POWER, a. s..

⁽⁶⁾ Lásd: CRA-jelentés, 17. oldal, utolsó bekezdés.

⁽⁷⁾ [...] bizalmas információ

⁽⁸⁾ Lásd: CRA-jelentés, 18. oldal, 3. táblázat.

⁽⁹⁾ A kérelmező elmagyarázta, hogy a helyi elosztózárnák egy konkrét nagy ipari fogyasztó termelési telephelyeként indultak, ám a fogyasztó idővel ipari parkká alakította át a telephelyet, amelyen saját gyárai mellett más nagy ipari fogyasztók termelési létesítményei is helyet kaptak.

a következők: (a) nagyfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása (folyamatos mérés alapján fizető nagy méretű ipari és kereskedelmi fogyasztók, ideértve a (23) preambulumbekzdés (c) albekezdésében meghatározott harmadik kategóriába tartozó fogyasztókat is) és (b) kisfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása (nem folyamatos mérés alapján fizető háztartások és kis méretű kereskedelmi fogyasztók).

Kiskereskedelmi földgázellátás

- (25) A kiskereskedelmi földgázellátás területén az Európai Bizottság megkülönbözteti a földgáz kisfogyasztók számára történő értékesítést és a földgáz nagyfogyasztók számára történő értékesítést, ez utóbbi kategória a nagy méretű ipari fogyasztókat és az erőműveket foglalja magában ⁽¹⁾.
- (26) A csehországi kiskereskedelmi földgázpiacról szóló M.4238 E.ON/PP sz. határozatában ⁽²⁾ az Európai Bizottság nyitva hagyta a definíciót, mivel a kérdéses tranzakció más definíció alatt sem vezetett versennyel kapcsolatos aggályokhoz.
- (27) Döntéshozatali gyakorlatában a cseh nemzeti versenyhivatal ⁽³⁾ is fontolóra vette a kiskereskedelmi földgázpiac különböző végső fogyasztói kategóriák szerinti szegmentálását, de végül nyitva hagyta a definíciót.
- (28) A kérelmező is megkülönbözteti a nagy- és a kisfogyasztókat a földgáz értékesítése terén. Nagy méretű földgázfogyasztónak ⁽⁴⁾ számítanak azok a kereskedelmi fogyasztók, akik (i) automatikus folyamatos mérés alá esnek, távoli (A) vagy havi (B) leolvasás mellett, és fogyasztásuk eléri az évi 4,2 GWh-t, vagy (ii) nem időintervallumokra lebontott mérés alá esnek, havi leolvasás mellett, és éves fogyasztásuk 0,63 és 4,2 GWh között van. Ezek a fogyasztók általában egyedi ajánlatot kapnak a szolgáltatóktól. Kis méretű fogyasztónak tekintjük azokat a kereskedelmi és háztartási fogyasztókat, akik nem időintervallumokra bontott mérés alá esnek, fogyasztásuk leolvasása nem havi rendszerességgel történik, és éves fogyasztásuk nem éri el a 0,63 GWh-t. Ezek a fogyasztók általában szabvány ajánlatokat kapnak. A két kategória körülbelül fele-fele arányban osztozik a teljes gázfogyasztáson.
- (29) Tekintettel a (25)–(28) preambulumbekzdésben vizsgált tényezőkre, a 2014/25/EU irányelv 34. cikkében foglalt feltételek teljesülésének értékelése céljából – a többi uniós jogszabály sérelme nélkül – az érintett termékpiacok a következők: (a) nagyfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása; (b) kisfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása.

ÉRINTETT FÖLDRAJZI PIACOK

Kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás

- (30) Az Európai Bizottság korábban megállapította ⁽⁵⁾, hogy a nagyfogyasztókat célzó kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás országos kiterjedésű, míg a kisfogyasztókat célzó kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás terén szűkebb, regionális piacokat lehet körülhatárolni. A csehországi kiskereskedelmi piacra vonatkozó M. 4238 E.ON/PP határozat ⁽⁶⁾ keretében végzett piacelemzés megállapította, hogy a villamos energia kiskereskedelmi piaca legalább országos léptékű. A földrajzi piac tényleges kiterjedéséről azonban nem született végleges megállapítás. A cseh nemzeti versenyhivatal arra a következtetésre jutott, hogy a kisfogyasztókat célzó kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás országos hatókörű ⁽⁷⁾.
- (31) A kérelmező szerint jelenleg körülbelül 65 aktív szolgáltató van jelen a piacon, akik több mint 100 átadás-átvételi pontot működtetnek, és országos szinten nagy és kis méretű kereskedelmi fogyasztókat, valamint háztartásokat egyaránt képesek ellátni. Ez arra utalhat, hogy a kiskereskedelmi értékesítési piacok országos kiterjedésűek.
- (32) Csehországban három elosztási terület határozható meg, amelyek az elosztásért felelős vállalatok tulajdoni viszonyainak megfelelően különülnek el egymástól ⁽⁸⁾. Mivel a három regionális disztribútor jelentős piaci részesedést tudhat magáénak saját elosztási területén, elmondhatjuk, hogy a cseh piacot erős regionalitás jellemzi.

⁽¹⁾ M. 4180, Gaz de France/Suez, (63) preambulumbekzdés; M. 3868 – DONG/Elsam/Energi E2, (193) és további preambulumbekzdések; M. 3440 – EDP/ENI/GDP (215) és további preambulumbekzdések; M. 5740 – Gazprom/A2A/JOF, (17) és további preambulumbekzdések.

⁽²⁾ M.4238, E.ON/PP, (16) preambulumbekzdés.

⁽³⁾ A cseh nemzeti versenyhivatal állásfoglalása: ÚOHS-S0830/2015/KS-45620/2015/840/JMě, 2015. december 21., BOHEMIA ENERGY entity s.r.o./Europe Easy Energy a.s.; a cseh nemzeti versenyhivatal állásfoglalása: ÚOHS-S0438/2016/KS-28103/2016/840/LBř, 2016. július 7., BOHEMIA ENERGY entity s. r. o./RIGHT POWER, a. s..

⁽⁴⁾ A fent leírt piac nem foglalja magában a gáztüzelésű erőműveket, amelyek általában közvetlenül az energiatőzsdéken szerzik be a földgázt, amelyet a gázvezetékek bizonyos kapacitásának megvásárlásával juttatnak el a megfelelő helyre.

⁽⁵⁾ M. 5496 – Vattenfall/Nuon Energy, (15) és további preambulumbekzdések, M. 7778 – Vattenfall/Engie/GASAG, (37) preambulumbekzdés.

⁽⁶⁾ M.4238 – E.ON/PP, (19) és (20) preambulumbekzdés.

⁽⁷⁾ A cseh nemzeti versenyhivatal ÚOHS-S492/2011/KS jelű összefonódási határozata.

⁽⁸⁾ A nyolc villamosenergia-elosztó hálózatból ötöt a ČEZ csoport bírtokol (Csehország korábbi inkumbens villamosenergia-szolgáltatója, amely továbbra is állami tulajdonban van), két elosztási hálózat az E.ON, míg a fővárosi régió villamosenergia-elosztó vállalata a Prazska energetica a.s. („PRE”) tulajdonában van – ez utóbbi vállalat az EnBW és Prága városa tulajdonában, az EnBW irányítása alatt áll. Lásd: CRA-jelentés, 2. bekezdés, 1. o.

A legnagyobb elosztó a ČEZ csoport és leányvállalata, a ČEZ Distribuce, a vállalatcsoport az ország nyolc villamosenergia-elosztó hálózatából ötöt birtokol, amelyek körülbelül a Csehországban fogyasztott összes villamos energia [...] részét fedik le; ezzel szemben az E.ON elosztási területe [...] részét, a PRE elosztási területe pedig mindössze [...] részét teszi ki az összes villamosenergia-fogyasztásnak, míg a fennmaradó részt a helyi elosztózána adja ⁽¹⁾. Összesen az átadás-átvételi pontok körülbelül [...] %-a található a ČEZ Distribuce vállalathoz tartozó területen. Ezek közül nem mindegyiket a ČEZ Prodej (a ČEZ csoport kiskereskedelmi ellátásért felelős tagja) szolgálja ki; saját elosztási területén azonban a ČEZ Prodej látja el a kis méretű kereskedelmi fogyasztók és a háztartások nagy többségét [...] %-át ⁽²⁾.

- (33) Országos szinten a ČEZ Prodej [...] millió háztartási átadás-átvételi pontot szolgál ki, ami az átadás-átvételi pontok tekintetében [...] %-os piaci részesedést jelent.
- (34) Az a tény, hogy a PRE saját területén körülbelül [...] %-kal többet számít fel az átalánydíj energiakomponenséért, egy újabb tényező, amely alátámaszthatja, hogy a három elosztási területen nem egységes versenyfeltételek érvényesülnek. A kérelmező azzal indokolja az ár terén való eltérést, hogy a PRE saját területén kívül egy alacsony díjakkal működő leányvállalatot működtet (Yello Energy), ugyanakkor azt állítja, hogy a ČEZ Prodej és az E.ON azonos árat kér az átalánydíj energiakomponenséért a három területen ⁽³⁾.
- (35) A 2014/25/EU irányelv 34. cikkében foglalt feltételek teljesülésének értékelése céljából – a többi uniós jogszabály sérelme nélkül; és tekintettel a tényre, hogy országos szinten nagyszámú kiskereskedelmi vállalat működik, a csehországi kiskereskedelmi, végső fogyasztókat célzó villamosenergia-ellátás földrajzi hatóköre mind a nagy-, mind a kisfogyasztók esetében országosnak tekinthető. Ez azonban nem zárja ki az erős regionális elemek jelenlétét.

Kiskereskedelmi földgázellátás

- (36) Az Európai Bizottság korábbi megállapítása szerint a kiskereskedelmi földgázellátás piaci (ideértve a kisfogyasztók ellátását is) országos kiterjedésűek ⁽⁴⁾.
- (37) A csehországi kiskereskedelmi piacról szóló M.4238 E.ON/PP sz. határozatában ⁽⁵⁾ az Európai Bizottság nyitva hagyta a definíciót, mivel a kérdéses tranzakció más definíció alatt sem vezetett versennyel kapcsolatos aggályokhoz.
- (38) Földrajzi szempontból a cseh nemzeti versenyhivatal korábbi gyakorlatában ⁽⁶⁾ a kiskereskedelmi földgázellátás releváns termékpiacon országos kiterjedésűnek értékelte.
- (39) A legújabb információk szerint jelenleg nagyszámú aktív szolgáltató ⁽⁷⁾ tevékenykedik a csehországi kiskereskedelmi földgázpiacon. A kérelmező szerint ezek a szolgáltatók nagy- és kisfogyasztókat egyaránt képesek országos szinten ellátni.
- (40) Ahogy a villamos energia esetében, Csehországban a földgáz terén is három elosztási terület határozható meg, amelyek az elosztásért felelős vállalatok tulajdoni viszonyainak megfelelően különülnek el egymástól ⁽⁸⁾. A földgáz háztartásoknak történő kiskereskedelmi értékesítésére vonatkozóan az Európai Bizottság a villamosenergia-piacon tapasztalathoz hasonló helyzetet állapított meg az inkumbens földgázelosztók egyes elosztási területekre jellemző piaci részesedésére vonatkozóan. 2015-ben a piaci részesedések megközelítőleg a következőképpen alakultak: [...] % (RWE), [...] % (PP) és [...] % (E.ON) ⁽⁹⁾. Országos szinten, a nagyfogyasztók földgázellátása terén azonban már jobban megoszlik e vállalatok piaci részesedése ⁽¹⁰⁾.
- (41) A gázárak energiakomponense nincs szabályozva, ezt a három elosztási területen működő helyi elosztó vállalatok határozzák meg. A kérelmező elemzéséből kiderül, hogy a PP és az RWE azonos árképzéssel állapítja meg a teljes gázár energiakomponensét a három elosztási területen, míg az E.ON azonos árakat alkalmaz a PP és az RWE területén, és némileg (kevesebb mint [...] %-kal) alacsonyabb árakat alkalmaz saját területén ⁽¹¹⁾. Ennek fényében a kérelmező úgy véli, hogy a földgáz kiskereskedelmi értékesítésének piaca országos kiterjedésű.

⁽¹⁾ Lásd: CRA-jelentés, 1. táblázat, 6. o.

⁽²⁾ Lásd: CRA-jelentés, 8. táblázat, 23. o.

⁽³⁾ Lásd: CRA-jelentés, 9. táblázat, 23–24. o.

⁽⁴⁾ M/3696 – E.ON/MOL (2005), (138) és (140) preambulumbekzdés.

⁽⁵⁾ M.4238 E.ON/PP, (16) preambulumbekzdés.

⁽⁶⁾ S830/2015/KS sz. ügy, Bohemia Energy entity s.r.o./Europe Easy Energy a.s; S713/2016/KS, Bohemia Energy entity s.r.o./X Energie s.r.o.

⁽⁷⁾ Az ERO 2016-os országos jelentése szerint 2016-ban 98 aktív kereskedő foglalkozott földgáz fogyasztóknak való értékesítésével Csehországban. (https://www.ero.cz/documents/10540/488714/NR_ERU_2016/3e05aa8c-0a79-4c3c-9389-6d0c3c313e1e).

⁽⁸⁾ Lásd: CRA-jelentés, 2. bekezdés, 1. o.

⁽⁹⁾ Lásd: CRA-jelentés, 31. oldal, 17. táblázat.

⁽¹⁰⁾ Ez a következőt jelenti: [...] % (RWE) és [...] % (mind a PP, mind az E.ON esetében) (lásd: CRA-jelentés, 22. oldal, 7. táblázat). A frissebb, 2016-os adatok szerint azonban az RWE [...] %-os részesedést tudhatott magáénak; míg a PP [...] %-kal, az E.ON pedig [...] %-kal rendelkezett a nagyfogyasztók piacán (lásd a kérelmező 2018. április 12-én kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. december 21-én kelt tájékoztatási kérelmére, 16. o.).

⁽¹¹⁾ Lásd: CRA-jelentés, 18. táblázat, 33. o.

- (42) A 2014/25/EU irányelv 34. cikkében foglalt feltételek teljesülésének értékelése céljából – a többi uniós jogszabály sérelme nélkül; és tekintettel a tényre, hogy országos szinten nagyszámú kiskereskedelmi vállalat működik, a csehországi végső fogyasztókat célzó kiskereskedelmi földgázellátás földrajzi piaca mind a nagy-, mind a kisfogyasztók esetében országosnak tekinthető. Ez azonban, ahogy azt a villamos energia esetében is említettük, nem zárja ki az erős regionális elemek jelenlétét.

Piacelemzés

- (43) Az Európai Bizottság más határozatokat is elfogadott ⁽¹⁾ a kiskereskedelmi villamosenergia- és földgázellátást érintő közbeszerzési szabályok alóli mentességek alkalmazhatóságára vonatkozóan. Ezekben a határozatokban az Európai Bizottság különösen az alábbi tényezőkre alapozta megállapításait: a piaci résztvevők általános száma, a legnagyobb szereplők összesített piaci részesedése, a végső fogyasztók szolgáltatóváltási aránya, a nagykereskedelmi piacok likviditása és az árak szabályozottsága.

Kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás

- (44) Elsőként fontos rámutatni, hogy ahhoz, hogy egy szolgáltató megbízható, hosszú távú, hatékony versenykénszert gyakoroló szereplője legyen a cseh kiskereskedelmi piacnak, elengedhetetlen, hogy hozzáférése legyen versenyképes villamosenergia-forrásokhoz, akár saját termelési kapacitás, akár olyan likvid nagykereskedelmi piacok révén, amelyeken beszerezheti az összes szükséges nagykereskedelmi terméket Csehországban vagy behozatal útján külföldről. Ellenkező esetben a kiskereskedőknek vertikálisan integrált versenytársaiktól kell beszerezniük a villamos energiát, ami azt jelenti, hogy folyamatosan a fejük fölött lebeg az árprés veszélye, ami pedig jelentősen korlátozza az általuk a vertikálisan integrált szolgáltatókra (amilyen például a ČEZ) kifejtendő versenykénszert mértékét.
- (45) Ha tehát szeretnénk felmérni, hogy a kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás közvetlen módon ki van-e téve a versenynek, figyelembe kell vennünk a villamosenergia-termelés és nagykereskedelmi villamosenergia-ellátás beszállítói piacon fennálló versenyfeltételeket, valamint az ott működő szolgáltatók pozícióját is ⁽²⁾.

Piaci szereplők száma, a legnagyobb szereplők piaci részesedése

- (46) 2017 júniusában 65 aktív szolgáltató több mint 100 átadás-átvételi pont ellátásáról gondoskodott a ČEZ csoport, az E.ON és a PRE három elosztási területén. A ČEZ Prodej a legnagyobb szolgáltató mind a nagy-, mind a kisfogyasztók esetében, a dobogó többi helyét az E.ON és a PRE foglalja el. A többi versenytárs jóval kisebb piaci részesedést tudhat magáénak a végső fogyasztók ellátása terén.
- (47) Korábbi határozataiban ⁽³⁾ az Európai Bizottság többek között arra alapozott, hogy a kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás piacán a három legnagyobb vállalat összesített piaci részesedésének mértéke hasznos mutató a piaci koncentráció és a verseny általános helyzetének felméréséhez. Mivel nem minden piaci szereplőre érvényesek a közbeszerzési szabályok, az elemzés főként azon konkrét piaci szereplők piaci helyzetére és versenykénszertére összpontosít, amelyekre vonatkoznak a közbeszerzési szabályok (ezek lényegében a ČEZ Prodej és a PP). Amikor azonban szükséges ismernünk a ČEZ Prodej és a PP működési környezetét szolgáló piacon uralkodó viszonyokat, az elemzésbe más szolgáltatókat is bevonunk (lásd még a (20) preambulumbekendést). Emellett relevánsnak tekinthetjük a piaci koncentráció más mutatóit is.

Nagyfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása

- (48) A ČEZ Prodej [...] arányban látja el a nagyfogyasztókat, ez mennyiségre lebontva körülbelül [...] TWh az összes [...] TWh-ból ⁽⁴⁾. A vállalat nagyfogyasztókra vonatkozó piaci részesedése stabilnak volt mondható a 2012–2015-ös időszakban ([...] %) ⁽⁵⁾, ez az arány azonban 2016-ra [...] %-ra csökkent ⁽⁶⁾. Az Európai Bizottság rámutat, hogy ez a csökkenés abban az évben történt, amikor a ČEZ csoport által üzemeltetett több

⁽¹⁾ Az Európai Bizottság 2007/141/EK határozata (2007. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 30. cikke (1) bekezdése hatályának az angliai, skóciai és walesi villamosenergia- és gázszolgáltatásra való kiterjesztéséről, HL L 62., 2007.3.1., 23. o., és az Európai Bizottság (EU) 2016/1674 végrehajtási határozata (2016. szeptember 15.) a németországi kiskereskedelmi gáz- és villamosenergia-ellátásnak a 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről, HL L 253., 2016.9.17., 6. o.

⁽²⁾ A 2014/25/EU irányelv 34. cikke alapján hozott korábbi határozatok során nem vizsgálták a nagykereskedelmi villamosenergia-ellátás beszállítói piacát, mivel a beszállítói piacokon uralkodó versenyhelyzet kiskereskedelmi szinten nem adott okot aggodalomra.

⁽³⁾ (EU) 2016/1674 végrehajtási határozat, (37) preambulumbekendés és az idézett határozatok.

⁽⁴⁾ Lásd: CRA-jelentés, 3. táblázat, 18. o. és 6. táblázat, 21. o.

⁽⁵⁾ Lásd: Kérelem, 32. o., 3. táblázat.

⁽⁶⁾ Ha a helyi elosztózáron üzemeltetőt is figyelembe vesszük, akkor a ČEZ Prodej nagy méretű ipari fogyasztók piacára vonatkozó részesedése [...] %-ról [...] %-ra nő (lásd a Bizottság 2017. június 28-án kelt tájékoztatósi kérelmére adott, 2017. augusztus 1-jén kelt választ, 2. táblázat, 8. o.).

atomerőműben is kiesések történtek, ami körülbelül [...] arányban érintette a cégcsoport atomenergia-termelési kapacitását; ez is bizonyítja, hogy a versenyképes villamosenergia-forrásokhoz való hozzáférés kulcsfontosságú tényező a kiskereskedelmi piacokon versenyezni kívánó szolgáltatók számára. Ezenfelül nem zárható ki, hogy egy vagy több régióban nagyobb lenne a ČEZ Prodej [...] %-os piaci részesedése a nagyfogyasztók piacán, ha a részesedést nem országos, hanem regionális földrajzi piac szerint számítanák. Az Európai Bizottság kérte, hogy a kérelmező küldje el a ČEZ Prodej hálózatához csatlakozó nagyfogyasztókra vonatkozó helyi piaci részesedés számadatait, ez azonban nem történt meg.

- (49) A 2014–2016-os időszakban szintén stabil részesedést tudhatott magáénak a nagyfogyasztók piacán mind az E.ON, a körülbelül [...] %-os, mind a PRE, a mintegy [...] %-os eredményével.
- (50) Országos szinten a három legnagyobb piaci szereplő (a ČEZ Prodej, az E.ON és a PRE) nagyfogyasztókra vetített összesített piaci részesedése körülbelül 60 %⁽¹⁾ (a HHI⁽²⁾ értéke ezen a piacon 1 847⁽³⁾). A nagyfogyasztókat kiszolgáló többi szolgáltató (Bohemia Energy, CENTROPOL, RWE, Veolia Komodity, Lumius, EP Energy Trading, Slovenské elektrárne, Amper Market) piaci részesedése mind [...] % alatt marad.

Kisfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása

- (51) Ha a leszállított villamosenergia-mennyiséget vesszük alapul, országos szinten a ČEZ Prodej a kisfogyasztók [...] %-át látja el⁽⁴⁾; a ČEZ csoport elosztási területén azonban nagyobb a felhasznált energiamennyiség mértéke, [...] TWh-t a [...] TWh-ból kisfogyasztók használtak fel⁽⁵⁾. A ČEZ Prodej e fogyasztói csoportra vonatkozó piaci részesedése stabilnak volt mondható a 2012–2015-ös időszakban ([...] %)⁽⁶⁾. Az Európai Bizottság azonban szeretné hangsúlyozni, hogy a cseh nemzeti versenyhivatal állásfoglalása szerint a ČEZ Prodej piaci részesedése az elmúlt 6 évben csökkent⁽⁷⁾.
- (52) Helyi szinten az inkumbens szolgáltatók magas piaci részesedéssel bírnak a kisfogyasztók körében: 2014 és 2015 között a ČEZ Prodej és az E.ON [...] %-os piaci részesedést tudhatott magáénak saját elosztási területén, míg a PRE piaci részesedése [...] % volt a prágai régióban. A három legnagyobb szolgáltató elhanyagolható jelenléttel bírt a többi szolgáltató elosztási területén ([...] %)⁽⁸⁾. Ez megerősíti, hogy a piac erőteljes regionális jellemzőkkel bír.
- (53) A 2014–2016-os időszakban szintén stabil részesedést tudhatott magáénak a kisfogyasztók piacán mind az E.ON, a körülbelül [...] %-os, mind a PRE, a mintegy [...] %-os eredményével. Országos szinten a három legnagyobb piaci szereplő (a ČEZ Prodej, az E.ON és a PRE) kisfogyasztókra vetített összesített piaci részesedése körülbelül 74 %⁽⁹⁾ (a HHI értéke ezen a piacon 2 664)⁽¹⁰⁾. A kisfogyasztók e piacon a nagyokat leginkább megközelítő versenytárs a Bohemia Energy, [...] %-kal.

Végső fogyasztók szolgáltatóváltási aránya

- (54) A hatékony verseny meglétének vizsgálatakor érdemes figyelembe venni a szolgáltatót váltó fogyasztók számát is. A szolgáltatóváltás két típusa határozható meg: külső szolgáltatóváltás, amikor a fogyasztó egy másik szolgáltatóra vált, és belső szolgáltatóváltás, amikor a fogyasztó meglévő szolgáltatójánál vált másik díjszabásra vagy szerződésre. Egy korábbi határozatában⁽¹¹⁾ az Európai Bizottság elsősorban a külső szolgáltatóváltást elemezte.

⁽¹⁾ Összehasonlításként: a 2016/1674/EU végrehajtási határozat megállapította, hogy a négy legnagyobb németországi kiskereskedelmi villamosenergia-szolgáltató összesített részesedése 33 % volt, míg az Olaszországot érintő, az Olaszország északi makroövezetében a villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének, valamint Olaszországban a villamos energia közép-, nagy- és igen nagy feszültségű hálózatra kapcsolt végfogyasztók számára történő kiskereskedelmi értékesítésének a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről szóló, 2010. július 14-i 2010/403/EU bizottsági határozat (HL L 186., 2010.7.20., 44. o.) szerint a három legnagyobb kiskereskedelmi villamosenergia-szolgáltató összesen 43,89 %-os piaci részesedést tudhatott magáénak. A Finnországra vonatkozó, a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 30. cikke (1) bekezdése hatályának az Åland-szigetek kivételével a finnországi villamosenergia-előállításra és -értékesítésre való kiterjesztéséről szóló, 2006. június 19-i 2006/422/EK bizottsági határozatban (HL L 168., 2006.6.21., 33. o.) 35 és 40 % közötti piaci részesedést állapítottak meg.

⁽²⁾ HHI = Herfindahl–Hirschman-index.

⁽³⁾ Lásd: Kérelem, 7. o.

⁽⁴⁾ A kisfogyasztókra vonatkozóan lásd a 10. táblázatot a kérelmező 2017. május 10-én kelt, az Európai Bizottság 2017. április 21-én kelt tájékoztatói kérelmére adott válaszában.

⁽⁵⁾ Lásd: CRA-jelentés, 3. táblázat, 18. o. és 8. táblázat, 23. o.

⁽⁶⁾ Lásd: Kérelem, 3. táblázat, 32. o.

⁽⁷⁾ Lásd: a nemzeti versenyhivatal állásfoglalása, 2. o.

⁽⁸⁾ Lásd: CRA-jelentés, 8. táblázat, 23. o.

⁽⁹⁾ Összehasonlításképp: a 2016/1674/EU végrehajtási határozat megállapította, hogy Németországban a négy legnagyobb kiskereskedelmi villamosenergia-szolgáltató összesített piaci részesedése 36 % volt. A Finnországra vonatkozó 2006/422/EK határozatban 35 és 40 % közötti piaci részesedést állapítottak meg.

⁽¹⁰⁾ Lásd: CRA-prezentáció a Versenypolitikai Főigazgatóságnak, 2017. június 9.

⁽¹¹⁾ Az (EU) 2016/1674 végrehajtási határozat.

Nagyfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása

- (55) A kérelmező állítása szerint a nagyfogyasztók körében viszonylag magas a külső szolgáltatóváltás aránya. A külső szolgáltatóváltás aránya azonban a 2010-es 30 %-hoz képest 2015-re 16 %-ra csökkent a nagyfogyasztók körében; erre a hat évre vetítve a külső szolgáltatóváltás átlagos aránya 22 % volt ⁽¹⁾. Összehasonlításképp: a külső szolgáltatóváltás átlagos aránya Csehországban magasabb, mint Németországban (körülbelül 11 %) ⁽²⁾, de alacsonyabb, mint Olaszországban (mintegy 32 %) ⁽³⁾. A kérelmező tájékoztatása szerint a villamosenergia-szolgáltató váltása nem jár plusz költségekkel; a közvetlenül a nagyfeszültségű hálózatra bekötött fogyasztók pályázatokon keresztül szerzik be a szükséges villamos energiát, vagy közvetlenül az energiatőzsdén vásárolják azt, ami megmagyarázza, hogy miért váltanak nagyobb arányban szolgáltatót, mint a kisfogyasztók (lásd az (56)–(59) preambulumbekendést) ⁽⁴⁾.

Kisfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása

- (56) A kérelmező tájékoztatása szerint a kisfogyasztók esetében azért alacsony a külső szolgáltatóváltási arány, mivel állítólag magas a fogyasztók elégedettsége és/vagy gyakori a meglévő szerződések újratárgyalása a szolgáltatóval. A kisfogyasztók esetében 2015-ben mintegy 4,6 % volt a külső szolgáltatóváltási arány (azaz ugyanannyi, mint 2010-ben); erre a hat évre vetítve a külső szolgáltatóváltási arány átlaga 5 % volt ⁽⁵⁾. A kérelmező tájékoztatása szerint a kisfogyasztók számára is viszonylag egyszerűen megvalósítható egy másik villamosenergia-szolgáltatóra való átállás. A kérelmező által a fogyasztók körében végzett felmérés szerint a három elosztási területen a kisfogyasztók akkor váltanának villamosenergia-szolgáltatót, ha „5–10 %-os áremelkedés következne be” ⁽⁶⁾.
- (57) A nemzeti versenyhivatal állásfoglalásában szerepel, hogy a ČEZ Prodej megbízásából készült fogyasztói felmérés megállapította, hogy a fogyasztók rendkívül érzékenyek az árak változásaira, és magas körűben a szolgáltatóváltási hajlandóság ⁽⁷⁾. A nemzeti versenyhivatal állásfoglalása ezenfelül rámutatott, hogy „a szolgáltatók a közelmúltban versenyképes, ügyfélmegtartást célzó, jelentős kedvezményeket kínáló ajánlatokkal keresték meg fogyasztóikat”, ami azzal járt, hogy a ČEZ Prodej adatai szerint „a ČEZ Prodej számos olyan fogyasztója, aki az ilyen ajánlatok nélkül átszerződött volna egy másik szolgáltatóhoz, inkább a ČEZ Prodej által kínált előnyösebb díjszabást választotta” ⁽⁸⁾. A nemzeti versenyhivatal állásfoglalásában arra is rámutatott, hogy ha a külső szolgáltatóváltási arányhoz hozzáadjuk a ČEZ Prodejnél mért belső szolgáltatóváltási arányt, a háztartásokra vonatkozóan [...] %-os összesített szolgáltatóváltási arányt kapunk.
- (58) Az Európai Bizottság azonban rámutat, hogy a legújabb nyilvánosan elérhető információk szerint ⁽⁹⁾ a háztartások belső szolgáltatóváltási aránya viszonylag alacsony Csehországban. A háztartási fogyasztók villamos energiára vonatkozó belső szolgáltatóváltási arányának hároméves átlaga mindössze 2 %, míg ugyanezen fogyasztóknál a külső szolgáltatóváltási arány öt éves átlaga 6 % ⁽¹⁰⁾.
- (59) Az Európai Bizottság ezenfelül szeretne rámutatni, hogy a cseh nemzeti szabályozó hatóság (ERO) is felhívta rá a figyelmet, hogy a villamos energia kiskereskedelmi piacán alkalmazott egyes automatikusan megújuló határozott idejű szerződéseknél nem egyértelműek a szerződési feltételek, ami megnehezítheti, hogy a fogyasztók megállapítsák, hogy mikor és milyen feltételek mellett mondhatják fel szerződésüket ⁽¹¹⁾. Az ERO által kiadott legfrissebb elérhető jelentésben (2016) ⁽¹²⁾ is szerepel ez a megjegyzés az automatikusan megújuló határozott idejű szerződésekre vonatkozóan.

Hozzáférés a villamos energia nagykereskedelmi piacához

- (60) A tényleges verseny meglétét jól jelzi a nagykereskedelmi piac likviditása is, mivel a releváns nagykereskedelmi termékekre (például alapterhelési, csúcsterhelési termékekre, különböző időtartamokra vonatkozó egyórás

⁽¹⁾ Lásd: Kérelem, 12. táblázat, 58. o. A százalékokat az átadás-átvételi pontok alapján számítottuk ki.

⁽²⁾ Az (EU) 2016/1674 végrehajtási határozat, (39) preambulumbekendés.

⁽³⁾ A 2010/403/EU határozat, (18) preambulumbekendés.

⁽⁴⁾ Lásd: CRA-jelentés, 43. o.

⁽⁵⁾ Lásd: Kérelem, 13. táblázat, 59. o. A százalékokat az átadás-átvételi pontok alapján számítottuk ki.

⁽⁶⁾ Lásd: CRA-jelentés, 49. o.

⁽⁷⁾ Lásd: a nemzeti versenyhivatal állásfoglalása, 2. o., utolsó bekezdés.

⁽⁸⁾ Lásd: a nemzeti versenyhivatal állásfoglalása, 2017. június 14., 3. o., 3. és 4. bekezdés.

⁽⁹⁾ Az ACER/CEER 2015-re vonatkozó éves jelentése a belső villamosenergia- és földgázpiacok felügyeletének eredményeiről, 2016. november, 66. oldal https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER_Market_Monitoring_Report_2015.pdf

⁽¹⁰⁾ Csehországban alacsonyabb a külső szolgáltatóváltási arány öt éves átlaga, mint Németországban, Svédországban, Finnországban és Nagy-Britanniában.

⁽¹¹⁾ 2015-ös ERO nemzeti jelentés, 21. o. (https://www.ero.cz/documents/10540/488714/NR_ERU_2015.pdf/e6ca9e45-17c6-4f48-9561-8f0ef0d6af29), 2016-os ERO nemzeti jelentés, 25. o.

⁽¹²⁾ 2016-os ERO nemzeti jelentés, 25. o.

blokkokra) irányuló megfelelő mértékű kereslet és kínálat beszerzési és fedezeti lehetőségeket kínál a saját energia-termelési kapacitással nem rendelkező szolgáltatók számára, valamint lehetővé teszi, hogy ezek a szolgáltatók is belépjenek a kiskereskedelmi piacra, és versenybe szálljanak a vertikálisan integrált, saját energiatermelési lehetőségekkel bíró szolgáltatókkal.

Továbbra is messze a ČEZ csoport a legnagyobb villamosenergia-termelő

- (61) 2016-ban a ČEZ csoport állította elő a Csehországban termelt villamos energia [...] %-át ⁽¹⁾. A második legnagyobb villamosenergia-termelő (az Elektrárna Počerady a.s.) [...] %-os piaci részesedést tudhat magáénak, míg a következő három termelő (a Sokolovská Uhelná a.s., az Elektrárna Dětmarovice a.s. és a Severní Energetická a.s. ⁽²⁾.) mind [...] % alatt van ⁽³⁾. A következő hat energiatermelő vállalat részesedése a 3 %-ot sem éri el, míg a fennmaradó részt (amelybe a megtermelt villamos energia 17 %-a tartozik) számos kisebb nap- és szélenergiás és mezőgazdasági vállalat állítja elő. Az E.ON, a PRE és a többi, kisebb kiskereskedelmi szolgáltató (például a Bohemia Energy vagy a CENTROPOL) nem rendelkezik energiatermelő létesítményekkel Csehországban.
- (62) Mindezek alapján továbbra is a ČEZ csoport marad a legnagyobb villamosenergia-termelő vállalat Csehországban. Az energiatermelés terén tapasztalható magas piaci részesedése annak köszönhető, hogy ez a vállalat kiváltságos hozzáféréssel rendelkezik Csehország legolcsóbb energiatermelési forrásaihoz (atomenergia, lignit, szén).
- (63) Az atomenergia-termelés terén meg kell említeni, hogy a ČEZ csoport 2016 és 2017 között több atomreaktorban kiesésekkel szembesült [...].
- (64) Csehország hosszú távú energiastratégiai terve ⁽⁴⁾ szerint 2050-re az atomenergia fogja fedezni az ország teljes villamosenergia-fogyasztásának mintegy felét (ma körülbelül egyharmadát fedezi). A cseh hatóságok azt tervezik, hogy 2035-től kezdve fokozatosan leállítják a Dukovany erőmű négy blokkját, és közben új reaktorokat építenek a két meglévő erőműhöz (Dukovany és Temelin), ennek megvalósítása érdekében vagy az állam felvásárolja a ČEZ csoport atomenergiával foglalkozó részlegét, vagy a ČEZ csoport maga finanszírozza az új reaktorokat. E forgatókönyv szerint a reaktorok teljes újraindításával és az energiatermelési kapacitás jövő évre előrejelzett növekedésével ⁽⁵⁾ a ČEZ csoport részesedése az energiatermelési piacból vélhetően vissza fog térni a korábbi szintekre.

A nagykereskedelmi piac felhasználása

- (65) Nagykereskedelmi szinten a villamos energiát vagy házon belül, a vertikálisan integrált, energiatermelést és kiskereskedelmi értékesítést is végző vállalkozások különböző cégei között (ilyenek például a ČEZ csoport gazdálkodó egységei) vagy különböző csatornákon keresztül értékesítik: tisztán kétoldalú (tőzsdén kívüli) vagy közvetítői megállapodások segítségével; a Power Exchange Central Europe, a.s. („PXE”) vagy a Czech Moravian Commodity Exchange Kladno („CMCEK”) által irányított határidős piacokon ⁽⁶⁾; és a csehországi villamosenergia- és földgázpiac szereplője, az OTE a.s. nevű vállalat által irányított azonnali piacokon. A villamosenergia-kereskedők a kétoldalú megállapodások és a tőzsdei termékek (köztük az OTE platformján és a külföldi tőzsdéken ⁽⁷⁾ vásárolt termékek) bármilyen kombinációját megvásárolhatják és értékesíthetik ⁽⁸⁾.
- (66) A PXE tőzsde nagykereskedelmi árai hagyományosan az EEX tőzsde áraihoz igazodnak. A kérelmező tájékoztatása szerint a ČEZProdej ⁽⁹⁾ nem élvez versenyelőnyt a villamos energiát a PXE tőzsdéről beszerző többi kiskereskedővel szemben, mivel [...] ⁽¹⁰⁾. Meg kell azonban jegyezni, hogy ennek az árnak az alapját egy olyan szerződés képezi, amelyet két, azonos vállalatcsoporthoz tartozó cég kötött egymással, így az ár bármikor megváltozhat, és nincs hatása a ČEZ csoport összesített nyereségére.

⁽¹⁾ Pontosabban majdnem [...] TWh az összesen termelt körülbelül bruttó [...] TWh-nyi villamos energiából (lásd a kérelmező 2017. május 10-én kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. április 21-én kelt tájékoztatási kérelmére, 1. o., 1. táblázat). Az ERO jelentése szerint 2016-ban összesen bruttó 83,3 TWh-nyi villamos energiát állítottak elő.

⁽²⁾ A közelmúltban bejelentették, hogy a ČEZ csoport eladja széntüzelésű (1 000 MW-os kapacitással rendelkező) Pocerady erőművét a Czech Coalnak, ezért a Severní Energetická piaci részesedése várhatóan nőni fog (ez a cég a Czech Coal leányvállalata).

⁽³⁾ Lásd a kérelmező 2017. augusztus 1-jén kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. június 28-án kelt tájékoztatási kérelmére.

⁽⁴⁾ Lásd: Platts Power in Europe, 753. szám, 2017. július 3., 15. o.

⁽⁵⁾ 2017 márciusában a ČEZ csoport előrevetítette, hogy a 2015-ös 59 TWh-ról 2018-ra 66 TWh-ra kívánja növelni az általa előállított energia mennyiségét – lásd: Platts Power in Europe, 722. szám (2016. március 28.), 15. o.

⁽⁶⁾ Ez az árutőzsde inkább a belföldi kereskedést helyezi előtérbe, és nem a nemzetközi ügyleteket.

⁽⁷⁾ Elsősorban a lipcsei European Energy Exchange (EEX).

⁽⁸⁾ 2015-ös ERO nemzeti jelentés, 17. és 18. o.

⁽⁹⁾ A nemzeti versenyhivatal állásfoglalásában ugyanez az érv olvasható.

⁽¹⁰⁾ Lásd a kérelmező 2017. március 28-án kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. március 24-én kelt tájékoztatási kérelmére.

- (67) A csehországi nagykereskedelmi piacokon (azonnali és határidős, közvetített és tőzsdéi piacokon) 2016-ban gazdát cserélt energiamennyiség ([...] TWh) nagyjából [...] részét tette ki az éves villamosenergia-fogyasztás mennyiségének⁽¹⁾. 2016-ban a közvetítői platformokon (például a Trayporton) a tőzsdén kívüli kereskedelem mennyisége elérte a(z) [...] TWh-t (az összesen [...] TWh-nyi kereskedett mennyiségből), ami kis mértékű növekedést jelent 2008-hoz képest ([...] TWh)⁽²⁾. Összehasonlításképp: a német nagykereskedelmi piac volumene a villamosenergia-lehívás teljes mennyiségének tízszerese volt⁽³⁾. Csehországban a legnagyobb energia-tőzsdén (PXE⁽⁴⁾) is alacsony maradt a határidős kereskedelem volumene⁽⁵⁾, míg a belföldi kereskedelmi helyszíneken, mint például a CMCEK⁽⁶⁾, még alacsonyabb mennyiségeket (2–3 TWh-t) értékesítettek. A másnapi és a napon belüli piacokon (OTE-Spot), amelyek szintén szükségesek ahhoz, hogy a kiskereskedők be tudják szerezni az általuk igényelt nagykereskedelmi termékeket, 2008-hoz képest nőtt ugyan a kereskedelem volumene, de az továbbra is rendkívül alacsony⁽⁷⁾. Végül pedig, mivel a közvetlen (tőzsdén kívüli) kétoldalú értékesítésekről nincsenek adataink, az Európai Bizottság nem tudja felmérni, hogy ezen a területen van-e elég lehetőség ahhoz, hogy az új szereplők sikeresen tudjanak versenyezni a piacon⁽⁸⁾.

Importlehetőségek

- (68) Az import terén a kérelmező tájékoztatása szerint „*bőséges rendszer-összeköttetési kapacitás áll rendelkezésre a cseh-német határon*”⁽⁹⁾. A csehországi átvitelirendszer-üzemeltető jelentése szerint⁽¹⁰⁾ azonban a nem tervezett, több GW-ot kitevő áramlás (úgynevezett „hurokáramlás”) miatt több kritikus helyzet is kialakult a cseh átviteli rendszerben. A csehországi átvitelirendszer-üzemeltető szerint a hurokáramlás komoly problémát jelent a hálózat stabilitására nézve⁽¹¹⁾, ami korlátozó tényezőként hat a cseh határon és különösen a cseh-német határon keresztül zajló kereskedelemre. A kérelmező által benyújtott számadatok⁽¹²⁾ tanúsága szerint a német határon keresztül elérhető kereskedelmi importmennyiség a 2014 és 2016 közötti időszakban jelentősen csökkent⁽¹³⁾.
- (69) Ráadásul a szomszédos országokból import céljára rendelkezésre álló kapacitás a cseh piacon hagyományosan alacsony nagykereskedelmi árak miatt csökkenhet. Ez jellemezte a 2012 és 2016 közötti időszakot is, amikor a Csehország határainak túloldalán fekvő országokhoz viszonyított másnapi árkülönbség a legtöbb országgal szemben negatív értéket mutatott: – 3,9 EUR/MWh volt Lengyelország felé; – 0,4 EUR/MWh Ausztria felé; – 0,6 EUR/MWh Szlovákia felé, és kizárólag Németország felé volt némileg pozitív (0,4 EUR/MWh)⁽¹⁴⁾.
- (70) A fentiek ellenére a kérelmező tájékoztatása szerint 2016-ban körülbelül 8,6 TWh-nyi importkapacitást használhattak fel a piaci szereplők, míg 7,9 TWh-t, azaz „*a teljes villamosenergia-fogyasztás körülbelül 13 %-át*” importálták a ČEZ csoport atomerőműveiben bekövetkezett váratlan kimaradások miatt⁽¹⁵⁾. Valószínűleg ez a kivételes körülmény magyarázza, hogy 2016-ban ilyen mértékű kapacitást importáltak és bocsátottak a piaci szereplők rendelkezésére. Ezt támasztja alá, hogy a ČEZ csoport számításai szerint a kimaradások nélkül további [...] TWh-nyi energiát tudott volna előállítani. A helyzet azonban azóta javult, egyes reaktorokat már újraindítottak, és tervben van a többi reaktor mielőbbi üzembe állítása is. Ennek eredményeként várható, hogy a jövőben folyamatosan csökkenni fog az importált villamos energia volumene, mivel az alacsony határkölségekkel előállítható atomenergia-termelés növekedése vélhetően le fogja nyomni a villamosenergia-árakat Csehországban.

⁽¹⁾ A kérelmező által jelentett számadatok az OTE számain alapulnak.

⁽²⁾ A Trayport tőzsdén kívüli platformján az alábbi módon alakult a közvetítői volumen a korábbi évek során: [...] TWh 2008-ban; [...] TWh 2009-ben; [...] TWh 2010-ben; [...] TWh 2011-ben; [...] TWh 2012-ben; [...] TWh 2013-ban; [...] TWh 2014-ben és [...] TWh 2015-ben. Lásd a kérelmező 2017. május 10-én kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. május 3-án kelt tájékoztatási kérelmére.

⁽³⁾ Lásd: (EU) 2016/1674 végrehajtási határozat.

⁽⁴⁾ A PXE tőzsdén csak pénzügyi termékekkel lehet kereskedni, tehát tényleges, „fizikai” energia vásárlására nincs lehetőség.

⁽⁵⁾ [...] TWh 2016-ban a 2008-as [...] TWh-hoz képest – lásd a kérelmező 2017. május 10-én kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. május 3-án kelt tájékoztatási kérelmére, 5. táblázat, 4. o.

⁽⁶⁾ A Kladno 2015-ös éves jelentése szerint körülbelül 2,6 TWh (a jelentés cseh nyelven elérhető a következő címen: <https://www.cmkbk.cz/zpravy/vz2015/#6/z>, 6. o.).

⁽⁷⁾ Körülbelül [...] TWh. Lásd a kérelmező 2017. május 10-én kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. április 21-én kelt tájékoztatási kérelmére, 5. táblázat, 4. o.

⁽⁸⁾ A kérelmező, azzal az indokkal, hogy nem ismeri a számadatokat, nem nyújtotta be az együttműködési megállapodások vagy közvetlen (közvetítő nélküli) kétoldalú adásvételi megállapodások keretében értékesített villamosenergia-volumeneket. A fenti számítások nem tartalmazzák a tőzsdén kívüli platformokból származó adatokat.

⁽⁹⁾ Lásd a kérelmező 2017. február 16-án kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. január 31-én kelt tájékoztatási kérelmére, 10. o. (válasz a 9. kérdésre).

⁽¹⁰⁾ Lásd a csehországi átvitelirendszer-üzemeltető, a Ceps, a.s. (www.ceps.cz) által közzétett, a régióban kialakult hurokáramlásokat elemző jelentéseket és tanulmányokat.

⁽¹¹⁾ Lásd még erről az ERO 2016-os éves jelentését.

⁽¹²⁾ Lásd a kérelmezőnek az Európai Bizottság 2017. június 28-án kelt tájékoztatási kérelmére adott, 2017. augusztus 1-jén kelt válaszát és annak mellékleteit.

⁽¹³⁾ A másnapi piacon a cseh-német határon (német-cseh irányban) rendelkezésre álló kereskedelmi kapacitás a 2014-es [...] MWh-ról 2016-ra [...] MWh-ra csökkent (a számokat a kérelmező 2017. augusztus 1-jén kelt, az Európai Bizottság 2017. június 28-án kelt tájékoztatási kérelmére adott válasz 8. melléklete alapján dolgoztuk fel).

⁽¹⁴⁾ Lásd az ACER 2016-os jelentését a villamosenergia- és földgázpiacokról (http://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Market%20Monitoring%20Report%202016%20-%20ELECTRICITY.pdf).

⁽¹⁵⁾ Lásd a kérelmező 2017. február 16-án kelt válaszát az Európai Bizottság 2017. január 31-én kelt tájékoztatási kérelmére, 10. o. (válasz a 9. kérdésre).

Árverseny és árszabályozás

- (71) A végső fogyasztóknak értékesített villamos energia ára két komponensből tevődik össze ⁽¹⁾: az első, amely a végleges, teljes ár 45 %-át teszi ki, a rögzített költségekből áll, amelyeket a villamosenergia-elosztásért, a kiegészítő szolgáltatásokért, a rendszer használatáért stb. kell fizetni; a második, a végleges, teljes ár 37 %-át kitevő rész maga a villamos energia díja, amely tartalmazza a kiskereskedelmi értékesítő árrését is ⁽²⁾. Ez a második komponens nincs szabályozva ⁽³⁾.
- (72) A végső fogyasztóknál (kis- és nagyfogyasztóknál) jelentkező villamosenergia-árak adókkal együtt és adók nélkül is alacsonyabbak az EU-28 átlagánál ⁽⁴⁾. A kérelmező rámutat, hogy a végső fogyasztók által fizetett árak a 2007 és 2015 közötti időszakban konzisztensen alacsonyabbak voltak, mint a németországi árak.
- (73) A kérelmező rámutat továbbá, hogy a cseh energiakomponens ára a nagy méretű ipari fogyasztók esetében ⁽⁵⁾ több mint 40 %-kal csökkent 2012 második fele és 2015 második fele között, amikor 24 %-kal volt alacsonyabb (0,0300–0,0400 EUR/kWh) a németországi energiakomponens áránál (0,0400–0,0500 EUR/kWh). A háztartások tekintetében ⁽⁶⁾ a kérelmező megjegyzi, hogy 2009 második felét követően a csehországi energiakomponens ára folyamatos esésnek indult, és 2015 második felére közel 0,0400 EUR/kWh-ra csökkent, ami 49 %-kal alacsonyabb a németországi energiakomponens áránál (0,0700–0,0800 EUR/kWh) ⁽⁷⁾.
- (74) A kérelmező ezeken az Eurostat-adatokon alapuló számok alapján megállapítja, hogy „a csehországi piacon élénkebb a verseny, mint a németországi piacon, amely az Európai Bizottság által a közelmúltban meghozott, a németországi kiskereskedelmi piacnak mentességet adó határozat szerint közvetlen módon ki van téve a versenynek”. ⁽⁸⁾ Ezt a megállapítást azonban nem támasztják alá bizonyítékok, különösen a cseh és a német piacokon végzett ár-összehasonlítások terén. A közgazdasági elméletek szerint adott körülmények között (például bizonyos határköltségszintek és keresleti rugalmasság mellett) az erősen koncentrált piacokon alacsonyabb árak alakulhatnak ki, mint a kevésbé koncentrált piacokon ⁽⁹⁾. Ami még fontosabb: az ár-összehasonlítás a választott összehasonlítási egység miatt ilyen előnyös Csehországra nézve. Tény, hogy abszolút értékben mérve a németországi árak magasabbak voltak a csehországi áraknál, ugyanakkor vásárlóerő-egységben mérve a németországi árak voltak az alacsonyabbak; ha ezt a mértékegységet vesszük alapul, 2015-ben a csehországi árak voltak a magasabbak ⁽¹⁰⁾.
- (75) Ezenfelül különösen a háztartási árak tekintetében az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (ACER) a nemzeti szabályozóktól kapott adatok alapján rámutatott, hogy „a háztartási energiaárak adatai terén vannak szabálytalanságra utaló jelek. Ezért az eredményeket ajánlatos fenntartással kezelni.” ⁽¹¹⁾.

KISKERESKEDELMI FÖLDGÁZELLÁTÁS

Piaci szereplők száma, a legnagyobb szereplők piaci részesedése

- (76) Az ERO legfrissebb adatai szerint 2016-ban 98 olyan aktív kereskedő működött Csehországban, amely a földgáz fogyasztóknak való értékesítésével foglalkozott ⁽¹²⁾. A kiskereskedelmi földgázellátás piacára való belépés összköltsége ⁽¹³⁾ alacsony, vélhetően képezi a piacra lépés akadályát.

⁽¹⁾ Az ár 18 %-át az adók teszik ki.

⁽²⁾ Lásd: 2016-os ERO nemzeti jelentés, 8. grafikon, 20. o.

⁽³⁾ E szabály alól kizárólag a végső menedékes szolgáltató által biztosított villamos energia ára jelent kivételt, ez pedig nem jelentős tényező Csehországban.

⁽⁴⁾ Lásd: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/data/database>

⁽⁵⁾ Az árszámítás kontextusában a kérelmező azokat a fogyasztókat tekinti nagy méretű ipari fogyasztóknak, akik 2 000 és 20 000 MWh közötti villamosenergia-mennyiséget fogyasztanak évente.

⁽⁶⁾ Az árszámítás kontextusában a kérelmező azokat a fogyasztókat tekinti háztartási fogyasztóknak, akik 2 500 és 5 000 kWh közötti villamosenergia-mennyiséget fogyasztanak évente.

⁽⁷⁾ Lásd: CRA-jelentés, 41. és 42. o.

⁽⁸⁾ A Kérelem 5.2. szakasza, 37. o., utolsó bekezdés.

⁽⁹⁾ Például kimutatható, hogy egy olyan oligopolisztikus piacon, amelyen Cournot típusú verseny van jelen, a piaci erő meghatározására szolgáló összesített Lerner-index (az ár azon százaléka, amelyet nem a határköltségek fedezésére fordítanak, más néven a haszonkulcs) fordítottan arányos a kereslet rugalmasságával, és egyenesen arányos a koncentráció HHI-indexével (lásd például Vives, 1999, „Oligopoly Pricing: Old Ideas and New Tools” (Az oligopólium árazási gyakorlatai: régi elképzelések, új eszközök), MIT Press, 4. fejezet). Ez azt jelenti, hogy ha minden más feltétel egyezik, a magasabb koncentrációjú piacokon magasabb, a nagyobb rugalmasságú piacokon pedig alacsonyabb haszonkulcsokkal találkozhatunk. Ez azt is jelenti, hogy egy magas koncentrációjú „A” piacon alacsonyabb árak (ugyanakkor magasabb haszonkulcs) lehet tapasztalható, mint egy kisebb koncentrációjú „B” piacon, ha például az „A” piacon a „B” piachoz képest alacsonyabbak a határköltségek. Ugyanez lesz az eredmény, ha a két piacon érvényes relatív határköltségek és a keresleti rugalmasság relációjának más kombinációit vesszük alapul, és ezek között olyan kombinációkat is találunk, amelyek megfeleltethetők a csehországi és a németországi piacon uralkodó valós viszonyoknak. Ezek az ellenpéldák arra utalnak, hogy a megfigyelt árak egyszerű összehasonlításával, más tényezők kizárásával esetleg nem lehet egyértelműen megállapítani, hogy két piac közül melyiken élesebb a verseny.

⁽¹⁰⁾ Az Európai Bizottság számításai Eurostat-adatokon alapulnak (Ref. táblázatok: nrg_pc_204 és nrg_pc_205).

⁽¹¹⁾ Lásd az ACER 2015-ös piacfelügyeleti jelentését a villamos energia és a földgáz kiskereskedelmi piacról, 44. o., 107-es lábjegyzet. https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Publication/ACER%20Market%20Monitoring%20Report%202015%20-%20ELECTRICITY%20AND%20GAS%20RETAIL%20MARKETS.pdf

⁽¹²⁾ Lásd: 2016-os ERO nemzeti jelentés, 42. o.

⁽¹³⁾ Az összköltség engedélyezési és üzemeltetési költségekből (marketingköltségek, ügyfélszolgálat működtetésének költségei stb.) tevődik össze.

- (77) Korábbi határozataiban ⁽¹⁾ az Európai Bizottság többek között arra alapozott, hogy a kiskereskedelmi földgázellátás piacán a három legnagyobb vállalat összesített piaci részesedésének mértéke hasznos mutató a piaci koncentráció és a verseny általános helyzetének felméréséhez. Mivel nem minden piaci szereplőre érvényesek a közbeszerzési szabályok, az elemzés főként azon konkrét piaci szereplők piaci helyzetére és versenyképességére összpontosít, amelyekre vonatkoznak a közbeszerzési szabályok (ezek lényegében a ČEZ Prodej és a PP). Amikor azonban szükséges ismernünk a ČEZ Prodej és a PP működési környezetétől szolgáló piacon uralkodó viszonyokat, az elemzésbe más szolgáltatókat is bevonunk (lásd még a (20) preambulumbekendést). Emellett relevánsnak tekinthetjük a piaci koncentráció más mutatóit is.
- (78) A legfrissebb számadatok szerint ⁽²⁾ a fogyasztóknak értékesített mennyiséget tekintve a három legnagyobb gázszolgáltató az RWE (ma már Innogy Energie, s.r.o.), amely közel [...] %-os piaci részesedést tudhat magáénak, valamint a PP és az E.ON egyaránt [...] %-os piaci részesedéssel. A ČEZ Prodej ezen a piacon is aktív [...] %-os piaci részesedéssel ⁽³⁾.

Nagyfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása

- (79) A kérelmező által benyújtott 2016-os adatok szerint a nagyfogyasztók terén is az RWE a legnagyobb szolgáltató [...] %-os piaci részesedéssel, őt követi a ČEZ Prodej, amely [...] %-os és az E.ON, amely [...] %-os piaci részesedést tudhat magáénak. Az Európai Bizottság rámutat, hogy a 2014/25/EU irányelv 4. cikkében szereplő definíció szerint csak a PP és a ČEZ Prodej tekinthető közszolgáltató ajánlatkérőnek, ezért a közbeszerzési szabályok hatálya is csak erre a két vállalatra terjed ki.
- (80) A csehországi gázpiacon működő három legnagyobb, nagyfogyasztókat kiszolgáló kiskereskedelmi szereplő összesített piaci részesedése 51 %. A HHI-index értéke ezen a piacon 1 341 ⁽⁴⁾.

Kisfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása

- (81) A kérelmező által benyújtott 2016-os adatok szerint a kisfogyasztók terén a három legnagyobb szolgáltató az RWE [...] %-os piaci részesedéssel, őt követi a PP, amely [...] %-os és az E.ON, amely [...] %-os piaci részesedést tudhat magáénak ⁽⁵⁾. A ČEZ Prodej ezen a piacon is aktív [...] %-os piaci részesedéssel (ezzel a negyedik legnagyobb szolgáltató). Az Európai Bizottság rámutat, hogy a 2014/25/EU irányelv 4. cikkében szereplő definíció szerint csak a PP és a ČEZ Prodej tekinthető közszolgáltató ajánlatkérőnek, ezért a közbeszerzési szabályok hatálya is csak erre a két vállalatra terjed ki.
- (82) A csehországi gázpiacon működő három legnagyobb, kisfogyasztókat kiszolgáló kiskereskedelmi szereplő összesített piaci részesedése 69 % ⁽⁶⁾. A HHI-index értéke ezen a piacon 2 024 ⁽⁷⁾.

Végző fogyasztók szolgáltatóváltási aránya

Nagyfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása

- (83) Az ERO 2016-os nemzeti jelentése négy fogyasztói kategóriára bontva közli a szolgáltatóváltásra vonatkozó adatokat ⁽⁸⁾: „nagy igényű fogyasztók”, „közepes igényű fogyasztók”, „kis igényű fogyasztók” és „háztartások”.
- (84) Az első két kategóriát („nagy igényű fogyasztók” és „közepes igényű fogyasztók”) nagyjából megfeleltethetjük a jelen határozat kontextusában használt „nagyfogyasztók” kategóriával. 2016-ban a nagy igényű fogyasztók körében 38 %, míg a közepes igényű fogyasztók körében 29 % volt a szolgáltatóváltás aránya. E két kategóriában az elmúlt öt évben is folyamatosan magas volt a szolgáltatóváltás aránya.

Kisfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása

- (85) A második két kategóriát („kis igényű fogyasztók” és „háztartások”) nagyjából megfeleltethetjük a jelen határozat kontextusában használt „kis méretű kereskedelmi fogyasztók és háztartások” kategóriával.

⁽¹⁾ Az (EU) 2016/1674 végrehajtási határozat, (37) preambulumbekendés és az idézett határozatok.

⁽²⁾ Lásd: 2016-os ERO nemzeti jelentés, 43. o.

⁽³⁾ A jelen preambulumbekendésben szereplő piaci részesedési arányszámok a kiskereskedelmi földgázellátás minden típusára vonatkoznak (azaz a kis- és nagyfogyasztók ellátására egyaránt).

⁽⁴⁾ Számítás alapja: a kérelmező 2018. április 12-én kelt válasza az Európai Bizottság 2017. december 21-én kelt tájékoztatási kérelmére, 16. o., 1. táblázat.

⁽⁵⁾ Lásd: Kérelem, 70. o.

⁽⁶⁾ Lásd: Kérelem, 68. o.

⁽⁷⁾ Számítás alapja: a kérelmező 2018. április 12-én kelt válasza az Európai Bizottság 2017. december 21-én kelt tájékoztatási kérelmére, 16. o., 2. táblázat.

⁽⁸⁾ Lásd: 2016-os ERO nemzeti jelentés, 9. táblázat, 43. o.

- (86) 2016-ban a „kis igényű fogyasztók” kategóriájában 14 %-os, míg a „háztartások” kategóriában 6,6 %-os szolgáltatónálváltási arányt rögzítettek. A „kis igényű fogyasztók” kategóriájában a 2011 és 2016 közötti időszakban is 10 % felett volt a szolgáltatónálváltási arány. A „háztartások” kategóriába tartozó fogyasztók szolgáltatónálváltási aránya 2011-től kezdve csökkent (amikor ez a szám körülbelül 13 % volt ⁽¹⁾), azonban 2016-ban ismét nőtt.

Hozzáférés a földgáz nagykereskedelmi piacához ⁽²⁾

- (87) A nagykereskedelmi földgázpiac szereplői hosszú távú szerződésekkel, árutőzsdéken vagy más kereskedőktől vásárolhatnak földgázt. A nagykereskedelmi árak alakulását jórészt ma is az orosz és norvég gáztermelőkkel kötött hosszú távú szerződések határozzák meg. A hosszú távú szerződések tartalma általában rendkívül hosszú, akár 30 év is lehet. Korábban bizonyos változtatásokat hajtottak végre az ezekben a szerződésekben használt gázárszámítási képletekben, de magukat a hosszú távú szerződések nem mondták fel ⁽³⁾. Az Eurostat adatai szerint 2016-ban összesen 36 szervezet importált földgázt Csehországba ⁽⁴⁾.
- (88) Az ERO tájékoztatása szerint a kizárólagos piacműködtetői engedéllyel rendelkező cseh vállalat, az OTE, a.s. 2010 óta működtet azonnali gázpiacot. A gázpiaci szabályok módosítása miatt a piacműködtető által szervezett másnapi gázpiac megszűnt. Ezzel szemben létrehozta egy napon belüli földgázpiaci platformot. Az ERO tájékoztatása szerint ez a piac 2016-ban is rendkívül vonzó volt a földgázpiaci szereplők számára ⁽⁵⁾.
- (89) A nagykereskedelmi piacon a tőzsdeplatformokon kívül és a kétoldalú, tőzsdén kívüli kereskedés keretei között nagyobb volumenek cserélnek gazdát. A tőzsdén kívüli kereskedés előnye, hogy rugalmasan bonyolítható, azaz anélkül, hogy korlátozott szerződésekre kellene támaszkodni. A tőzsdén kívüli kereskedésben jelentős szerepet játszik a közvetítői felületeken keresztül történő közvetítés. A tőzsdén kívüli kereskedés 2012 óta egyre fontosabb szerepet tölt be. Csehországban 2016-ban a közvetítői felületeken keresztül lebonyolított földgáz-kereskedelmi tranzakciók 88 TWh-nyi mennyiséget fedtek le (a tőzsdeplatformokon értékesített mennyiséggel együtt 93 TWh-nyit). A határidős szerződések mennyisége a 2014-es 0,7 TWh-ról 2015-ben 3 TWh-ra nőtt.
- (90) Csehország 2016-os összesített földgázfogyasztása körülbelül 88 TWh volt. A fogyasztás 2015-höz képest 8,5 %-kal nőtt. A nagykereskedelmi volumen és a fogyasztás aránya 1 felett maradt ⁽⁶⁾.
- (91) Az (87)–(90) preambulumbekzdésben megvizsgált tényezők alapján az Európai Bizottság megállapítja, hogy a csehországi nagykereskedelmi piac kellő mértékben likvid ahhoz, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatók megfelelő versenyfeltételek mellett (akár a nagykereskedelmi piacokról, akár import révén) hozzájussanak a nagykereskedelmi piacon értékesített földgázhoz. A csehországi nagykereskedelmi piac likviditása nem zárja ki azt, hogy a kiskereskedelmi földgázellátás közvetlen versenynek legyen kitéve.

Árverseny és árszabályozás

- (92) A végső fogyasztóknak értékesített földgáz ára két fő komponensből tevődik össze (az adók nélkül) ⁽⁷⁾. Az első, amely az ár 22 %-át teszi ki, a szabályozás hatálya alá eső részeket fedezi (továbbítás, elosztás stb.). A második (amely az ár 78 %-át teszi ki) fedi le a tulajdonképpeni árucikk árát, amely tartalmazza a kiskereskedelmi értékesítő árrését is. A második komponens nincs szabályozva ⁽⁸⁾.

Nagyfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása

- (93) A nagyfogyasztóknál jelentkező földgázárak adókkal együtt és adók nélkül is alacsonyabbak az EU-28 átlagánál ⁽⁹⁾.

Kisfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása

- (94) A kisfogyasztóknál jelentkező földgázárak adókkal együtt és adók nélkül is alacsonyabbak az EU-28 átlagánál ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ Lásd: Kérelem, 73. o.

⁽²⁾ A nagykereskedelmi és importált mennyiségen felül 2017-ben Csehország 1 TWh földgázt termelt.

⁽³⁾ Lásd: 2016-os ERO nemzeti jelentés, 39. o.

⁽⁴⁾ Lásd: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Number_of_entities_bringing_natural_gas_into_the_country-T1.png

⁽⁵⁾ Lásd: 2016-os ERO nemzeti jelentés, 39. o.

⁽⁶⁾ 2016-ban az ország 88 TWh földgázt használt fel, míg a nagykereskedelmi szinten értékesített földgáz mennyisége 93 TWh volt.

⁽⁷⁾ Lásd: 2016-os ERO nemzeti jelentés, 32. o.

⁽⁸⁾ E szabály alól kizárólag a végső menedékes szolgáltató által biztosított földgáz ára jelent kivételt, amelyet a Kérelem szerint (3. bekezdés, 76. o.) még sosem alkalmaztak Csehországban.

⁽⁹⁾ A következő alapján: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>

4. KÖVETKEZTETÉSEK

4.1. VILLAMOS ENERGIA

- (95) A csehországi kiskereskedelmi villamosenergia-piacokon strukturálisan korlátozza a versenyt, hogy a kiskereskedők (a ČEZ Prodej kivételével) nem rendelkeznek elegendő saját villamosenergia-termelési kapacitással, sem megfelelő likviditású nagykereskedelmi piacokhoz való hozzáféréssel (sem Csehországban, sem külföldön). Ez azt eredményezi, hogy ezek a kiskereskedők nem tudnak egyenlő feltételekkel versenyezni a ČEZ Prodej vállalattal, amely vertikálisan integrálva van a legnagyobb helyi elosztóval és a legnagyobb villamosenergia-termelővel.

NAGYFOGYASZTÓK KISKERESKEDELMI VILLAMOSENERGIA-ELLÁTÁSA

- (96) A nagyfogyasztók terén a három legnagyobb kiskereskedelmi szolgáltató vállalat összesített piaci részesedése magasnak mondható (60 %), ráadásul a legnagyobb piaci szereplő (ČEZ Prodej) [...] %-os piaci részesedést tudhat magáénak. A második és a harmadik legnagyobb piaci szereplő, az E.ON és a PRE piaci részesedése [...] % és [...] % (ebben a sorrendben), és ezekre a szolgáltatókra nem vonatkoznak az uniós közbeszerzési szabályok. E vállalatok el nem hanyagolható piaci részesedésük ellenére csak korlátozott mértékben tudnak versenykénszert gyakorolni a ČEZ Prodejre. A villamos energia nagykereskedelmi piacához való hozzáférés nem megfelelő: Csehország messze legnagyobb villamosenergia-termelője a ČEZ csoport, a villamosenergia-hálózatok rendszerösszekötő kapacitása korlátozott, ezért a nagykereskedelmi villamosenergia-piac likviditása a ČEZ csoport tevékenységétől függ. Ez a helyzet ahhoz vezet, hogy a többi vállalat csak korlátozott mértékben tud megfelelő versenyfeltételek mellett villamosenergia-termékeket (alapterhelési és más termékeket) beszerezni, és ebből kifolyólag strukturálisan korlátozottak a lehetőségeik arra, hogy versenyezzenek a ČEZ Prodej vállalattal. Ugyanezekből az okokból a kisebb piaci szereplők is csak korlátozottan tudnak versenyezni a három legnagyobb szolgáltatóval.
- (97) A ČEZ Prodej, az E.ON és a PRE piaci pozícióját erősítik a piac erős regionális elemei is, míg a három elosztási területen uralkodó nem egységes versenyfeltételek megnehezítik a versenytársak számára, hogy saját elosztási területükön versenyre szorítsák a három szolgáltatót. Végül a szolgáltatóváltás aránya ugyan magasabb, mint a kisfogyasztóknál, de az utóbbi években csökkenni kezdett.
- (98) Tekintettel a fentiekben megvizsgált tényezőkre, a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (1) bekezdésében rögzített, a versenynek való közvetlen kitétségre vonatkozó feltételt nem teljesítettnek kell tekinteni a nagyfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása terén Csehországban.

KISFOGYASZTÓK KISKERESKEDELMI VILLAMOSENERGIA-ELLÁTÁSA

- (99) A kisfogyasztók terén a három legnagyobb kiskereskedelmi szolgáltató vállalat összesített piaci részesedése magas (74 %), ráadásul a legnagyobb piaci szereplő (ČEZ Prodej) [...] %-os piaci részesedést tudhat magáénak. A második és a harmadik legnagyobb piaci szereplő, az E.ON és a PRE piaci részesedése [...] % és [...] %⁽¹⁾ (ebben a sorrendben), és ezekre a szolgáltatókra nem vonatkoznak az uniós közbeszerzési szabályok. E vállalatok el nem hanyagolható piaci részesedésük ellenére csak korlátozott mértékben tudnak versenykénszert gyakorolni a ČEZ Prodejre. A villamos energia nagykereskedelmi piacához való hozzáférés nem megfelelő: Csehország messze legnagyobb villamosenergia-termelője a ČEZ csoport, a villamosenergia-hálózatok rendszerösszekötő kapacitása korlátozott, ezért a nagykereskedelmi villamosenergia-piac likviditása a ČEZ csoport tevékenységétől függ. Ez a helyzet ahhoz vezet, hogy a többi vállalat csak korlátozott mértékben tud megfelelő versenyfeltételek mellett villamosenergia-termékeket (alapterhelési és más termékeket) beszerezni, és ebből kifolyólag strukturálisan korlátozottak a lehetőségeik arra, hogy versenyezzenek a ČEZ Prodej vállalattal. Ugyanezekből az okokból a kisebb piaci szereplők is csak korlátozottan tudnak versenyezni a három legnagyobb szolgáltatóval.
- (100) A ČEZ Prodej, az E.ON és a PRE piaci pozícióját erősítik a piac erős regionális elemei és a három elosztási területen uralkodó nem egységes versenyfeltételek, ami megnehezíti a versenytársak számára, hogy saját elosztási területükön versenyre szorítsák a három szolgáltatót. Végül a szolgáltatóváltás aránya is alacsonynak mondható, és a fentiekben ismertetett okokból kijelenthető, hogy az alacsony kiskereskedelmi árak nem bizonyítják a versenynek való közvetlen kitétséget.
- (101) Tekintettel a fentiekben megvizsgált tényezőkre, a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (1) bekezdésében rögzített, a versenynek való közvetlen kitétségre vonatkozó feltételt nem teljesítettnek kell tekinteni a kisfogyasztókat célzó kiskereskedelmi villamosenergia-ellátás terén Csehországban.

⁽¹⁾ A kisfogyasztókra vonatkozóan lásd a 10. táblázatot a kérelmező 2017. május 10-én kelt, az Európai Bizottság 2017. április 21-én kelt tájékoztatási kérelmére adott válaszában.

4.2. FÖLDGÁZ

NAGYFOGYASZTÓK KISKERESKEDELMI FÖLDGÁZELLÁTÁSA

- (102) A nagyfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátásának csehországi helyzetét a következőképp lehet összefoglalni: számos országos szinten aktív szolgáltató van jelen a piacon; a kiskereskedelmi értékesítéssel foglalkozó három legnagyobb vállalat összesített piaci részesedése nem túlzottan magas (51 %); az első és a harmadik legnagyobb piaci szereplőre nem vonatkoznak az uniós közbeszerzési szabályok; a szolgáltatóváltás aránya kielégítő, nincs érvényben végső fogyasztókra vonatkozó árszabályozás és a nagykereskedelmi piac likviditása nem akadályozza a kiskereskedelmi földgázellátás versenynek való közvetlen kitettségét.
- (103) Tekintettel a fentiekben megvizsgált tényezőkre, a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (1) bekezdésében rögzített, a versenynek való közvetlen kitettségre vonatkozó feltételt teljesítettnek kell tekinteni a nagyfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátásának terén Csehországban.

KISFOGYASZTÓK KISKERESKEDELMI FÖLDGÁZELLÁTÁSA

- (104) A kisfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátásának csehországi helyzetét a következőképp lehet összefoglalni: számos országos szinten aktív szolgáltató van jelen a piacon; a kiskereskedelmi értékesítéssel foglalkozó három legnagyobb vállalat összesített piaci részesedése magasnak mondható (69 %), azonban az első és a harmadik legnagyobb piaci szereplőre nem vonatkoznak a közbeszerzési szabályok; a szolgáltatóváltási arány kielégítő; nincs érvényben végső fogyasztókra vonatkozó árszabályozás és a nagykereskedelmi piac likviditása nem akadályozza a kiskereskedelmi földgázellátás versenynek való közvetlen kitettségét.
- (105) Tekintettel a fentiekben megvizsgált tényezőkre, a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (1) bekezdésében rögzített, a versenynek való közvetlen kitettségre vonatkozó feltételt teljesítettnek kell tekinteni a kisfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása terén Csehországban.

4.3. KÖVETKEZTETÉS

- (106) E határozat alapját a 2016 novembere és 2018 áprilisa közötti időszakban fennálló jogi és ténybeli helyzet képezi, ahogyan az a kérelmező által benyújtott információkból és az ERO országos jelentéseiből kiderül. Amennyiben a jogi vagy ténybeli helyzetben beálló jelentős változások miatt a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének alkalmazhatóságára vonatkozó feltételek már nem teljesülnek, e határozat felülvizsgálható.
- (107) mivel a kiskereskedelmi villamosenergia-ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások⁽¹⁾ továbbra is a 2014/25/EU irányelv hatálya alá tartoznak, emlékeztetni kell arra, hogy a több tevékenységre kiterjedő közbeszerzési szerződéseket a szóban forgó irányelv 6. cikkének megfelelően kell kezelni. Ez azt jelenti, hogy ha az ajánlatkérő olyan, ún. vegyes beszerzést hajt végre, amely egyaránt szolgál a 2014/25/EU irányelv alkalmazása alól mentesített, valamint az alól nem mentesített tevékenységek finanszírozására, azokat a tevékenységeket kell figyelembe venni, amelyek a szerződés elsődleges célját képezik. Azon vegyes beszerzések esetében, ahol az elsődleges cél a nem mentesített tevékenységek támogatása, a 2014/25/EU irányelv rendelkezései alkalmazandók. Ha lehetetlen objektíven megállapítani, hogy mely tevékenységre irányul elsősorban a szerződés, a szerződést a 2014/25/EU irányelv 6. cikkének (3) bekezdésében lefektetett szabályokkal összhangban kell odaítélni.
- (108) Az e határozatban foglalt intézkedések összhangban vannak a közbeszerzési tanácsadó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2014/25/EU irányelvet nem kell alkalmazni az ajánlatkérők által a Csehország területén végzett következő tevékenységek érdekében odaítélt szerződésekre:

- a) nagyfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása;
- b) kisfogyasztók kiskereskedelmi földgázellátása.

⁽¹⁾ Nagy- és kisfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása.

2. cikk

A 2014/25/EK irányelvet továbbra is alkalmazni kell az ajánlatkérők által a Csehország területén végzett következő tevékenységek érdekében odaítélt szerződésekre:

- a) nagyfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása;
- b) kisfogyasztók kiskereskedelmi villamosenergia-ellátása.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Cseh Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2018. július 5-én.

a Bizottság részéről
Elżbieta BIENKOWSKA
a Bizottság tagja
